

Vliv agroenvironmentálních opatření na biodiverzitu ptáků v zemědělské krajině

Tomáš Václavík¹, Stephanie Roilo², Anna F. Cord² a mnoho dalších z týmu BESTMAP

¹ Palacký University Olomouc, Czech Republic

² Technische Universität Dresden, Germany

BESTMAP (2019-2023), Horizon 2020

<http://www.bestmap.eu/>

 UK
University of Leeds (UNIVLEEDS)
Centre for Ecology and Hydrology (CEH)
Cambridge Econometrics Limited (CE)

 Germany
Helmholtz Centre for Environmental
Research - UFZ (UFZ)
Institut für Weltwirtschaft (IfW)
Technische Universität Dresden (TUD)
Mundialis GmbH & Co.KG (MUND)

 Czech Republic
Univerzita Palackého v Olomouci (UPOL)

 Spain
Centro de Investigación Ecológica y
Aplicaciones Forestales (CREAF)
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca i Alimentació (DARP)

 Belgium
The Rural Investment Support for Europe
Foundation (RISE)

 Serbia
Research and Development Institute for
Information Technologies in Biosystems
(BIOS)

 Bulgaria
Pensoft Publishers (PENSOFT)

CASE STUDIES

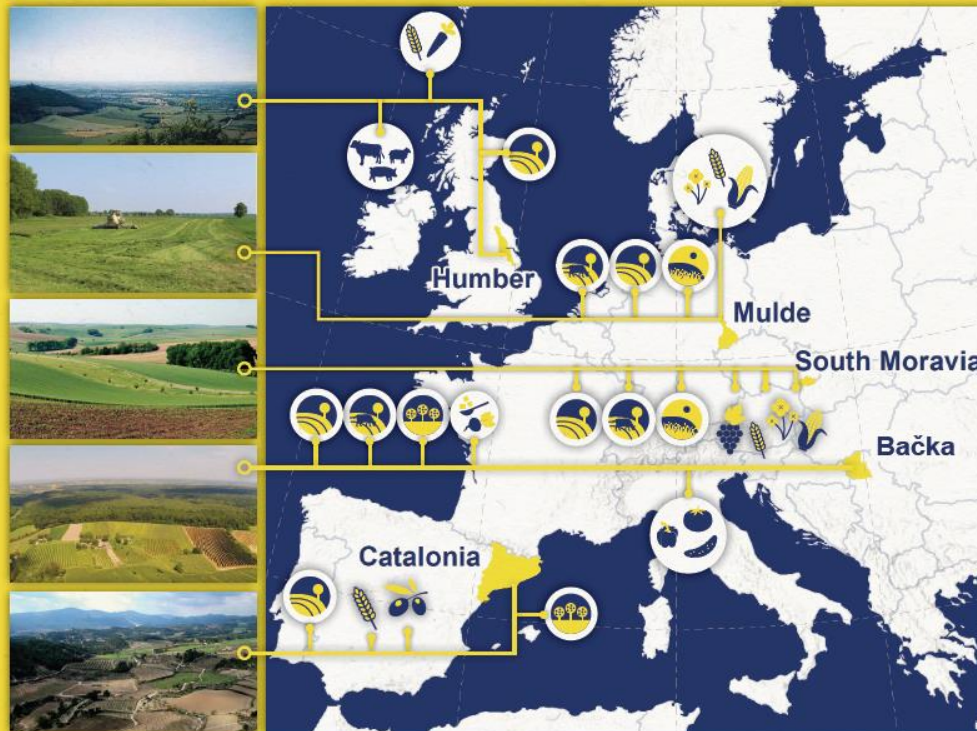
 Humber Catchment (UK) **Bačka (RS)**
 Mulde River Basin (DE) **Catalonia (ES)**
 South Moravia (CZ)

The project will:

 demonstrate novel modelling framework in five case study areas across EU

 develop protocols, guidelines and a roadmap to extend the new framework

 upscale the concept to an EU-level analysis

1. Vypracovat metodický rámec pro modelování dopadu zemědělských politik, který zohlední složitost rozhodování zemědělců
2. Propojit nástroje pro podporu rozhodování s hodnocením ekosystémových služeb, biodiverzity a socioekonomických charakteristik zemědělských systémů
3. Vytvořit snadno použitelnou aplikaci pro porovnávání různých scénářů přijetí agroenvi opatření
4. Zlepšit tvorbu, implementaci a monitorování budoucích politik rozvoje venkova EU

Jsou agroenvironmentální přístupy (AEKO, EFA) efektivní pro ochranu biodiverzity v zemědělské krajině?

Action
Action Synopsis: [Farmland Conservation](#) [About Actions](#)

Pay farmers to cover the cost of conservation measures (as in agri-environment schemes)

Overall effectiveness category: Likely to be beneficial
Number of studies: 47

Hide assessment score [How is the evidence assessed?](#)

Effectiveness: 60%

Certainty: 50%

Agri-environment schemes do not effectively protect biodiversity in Dutch agricultural landscapes

David Kleijn, Frank Berendse, Ruben Smit & Niels Gilissen

Nature Conservation and Plant Ecology Group, Wageningen University, Bornsesteeg 69, 6708 PD Wageningen, The Netherlands

IDEAS AND PERSPECTIVES

Ecology Letters, (2006) 9: 243–254

doi: 10.1111/j.1461-0248.2005.00869.x

Mixed biodiversity benefits of agri-environment schemes in five European countries

ECOLOGY LETTERS

Ecology Letters, (2010) 13: 858–869

doi: 10.1111/j.1461-0248.2010.01481.x

Scale matters: the impact of organic farming on biodiversity at different spatial scales

Contents lists available at ScienceDirect

Science of the Total Environment

journal homepage: www.elsevier.com/locate/scitotenv

Varying potential of conservation tools of the Common Agricultural Policy for farmland bird preservation

Elena D. Concepción*, Mario Díaz

<https://evidence>

journal homepage: www.elsevier.com/locate/agee

Effects of farmland heterogeneity on biodiversity are similar to—or even larger than—the effects of farming practices

Amanda E. Martin^{a,*}, Sara J. Collins^b, Susie Crowe^b, Judith Girard^c, Ilona Naujokaitis-Lewis^d, Adam C. Smith^a, Kathryn Lindsay^a, Scott Mitchell^b, Lenore Fahrig^b

Cíle a metody

Studované území:

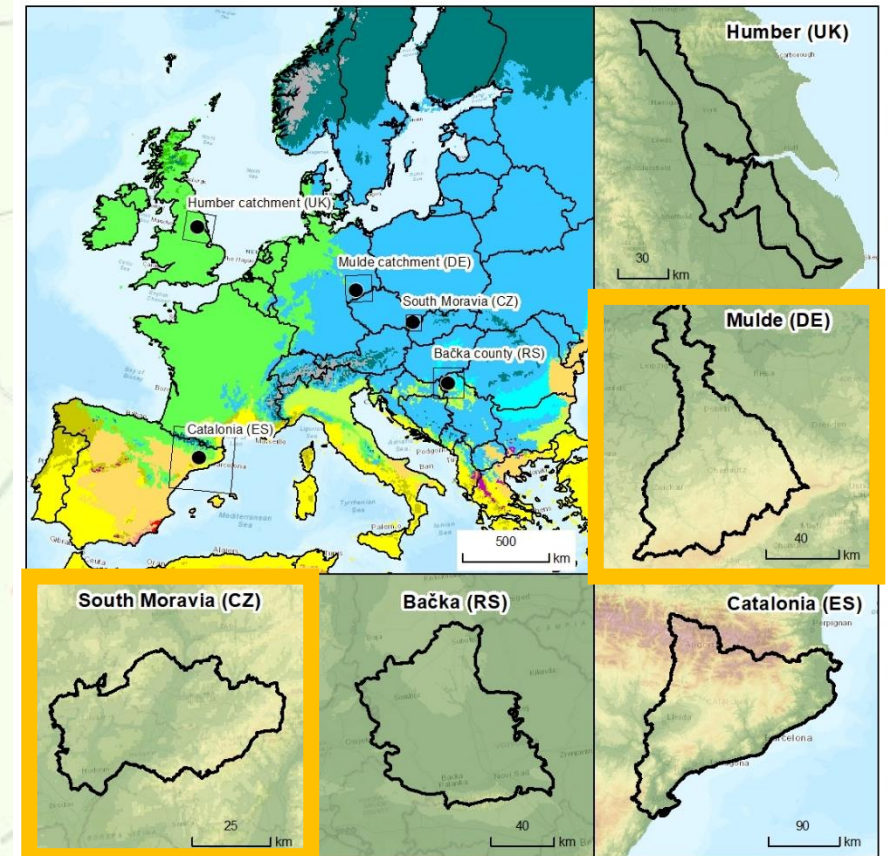
- Povodí řeky Mulde (5 000 km²), Sasko, SRN
- Jižní Morava (2 000 km²), ČR

Metodický přístup:

- polní ptáci jako indikátor biologické rozmanitosti
- prostorová data z LPIS na úrovni půdních bloků
- ensemble Species Distribution Models (SDMs)

Cílem bylo zjistit:

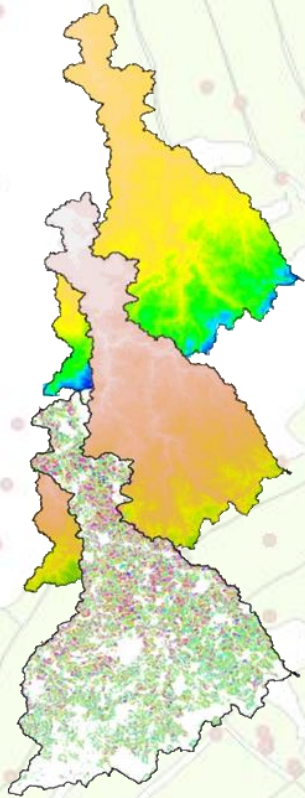
- vliv 5 vybraných skupin agro-envi přístupů (AEP: **biopásy, ošetřování travních porostů, krycí plodiny, půda ladem, biologická produkce**) na vhodnost stanovišť polních ptáků
- v jakém prostorovém měřítku mají největší vliv
- jak se vhodnost stanovišť v zemědělské krajině změní na základě různých scénářů agro-envi-opatření

Habitatové modely

Data z monitoringu (NDOP - souřadnice pozorování/výskytu) 15 druhů polních ptáků

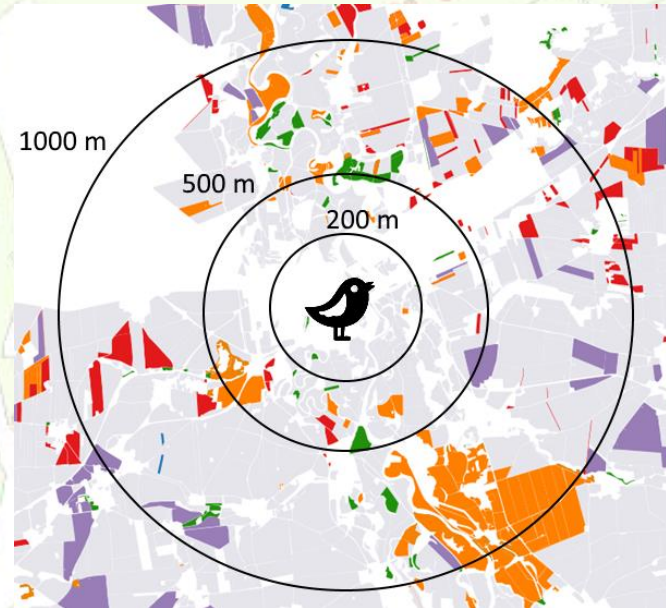
Topografie: nadmoř. výška, sklonitost

Metriky vzdálenosti: lesní porosty, silniční infrastruktura

Krajinný pokryv: rozloha luk/pastvin, remízky/liniové prvky, zástavba, orná půda, **AEP: biopásy, ošetřování travních porostů, krycí plodiny, půda ladem, biologická produkce**

Heterogenita: Shannonův index diverzity pro plodiny

Rozlišení: 20x20 m

Krajinný pokryv ve 3 prostorových škálách

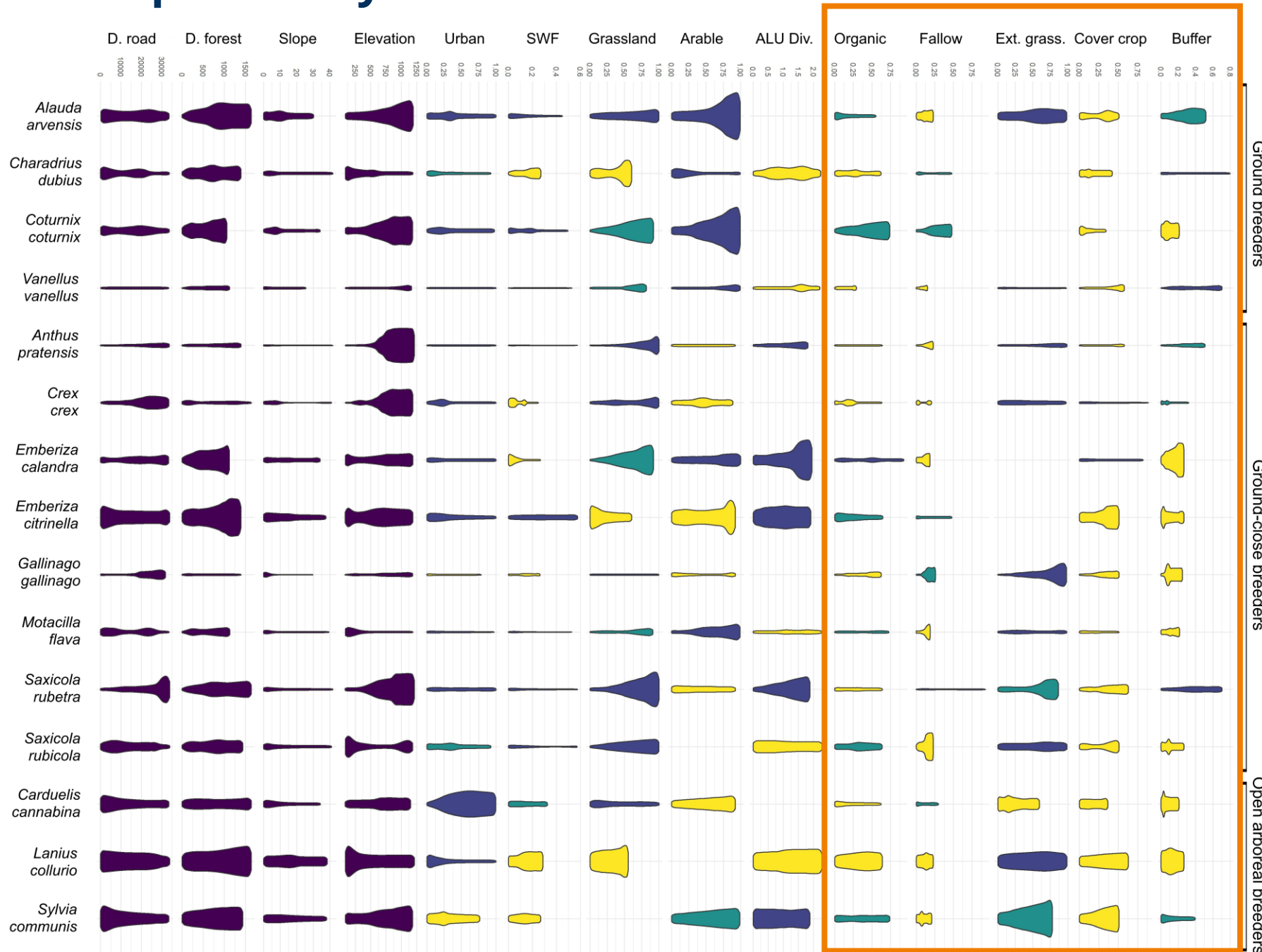
Nejlepší měřítko pro každou nekorelovanou proměnnou vybráno na základě AICc

Multi-scale ensemble SDM (GLM, GAM, MAXENT, RF, BRT); 10 iterací, 70 % dat na kalibraci modelu, 30 % dat na validaci modelu.

Vliv proměnných na vhodnost stanovišť

AEP

Šířka houslového grafu = vhodnost stanoviště

Ground breeders

Ground-close breeders

Open arboreal breeders

Pozitivní vliv biopásů, krycích plodin a ošetřování travních porostů

Hodnocené AEP měly obecně pozitivní dopad, ale biozemědělství u některých druhů i negativní vliv

Všechny hodnocené AEP měly největší vliv v krajinném měřítku (1 km), s výjimkou ošetřování travních porostů

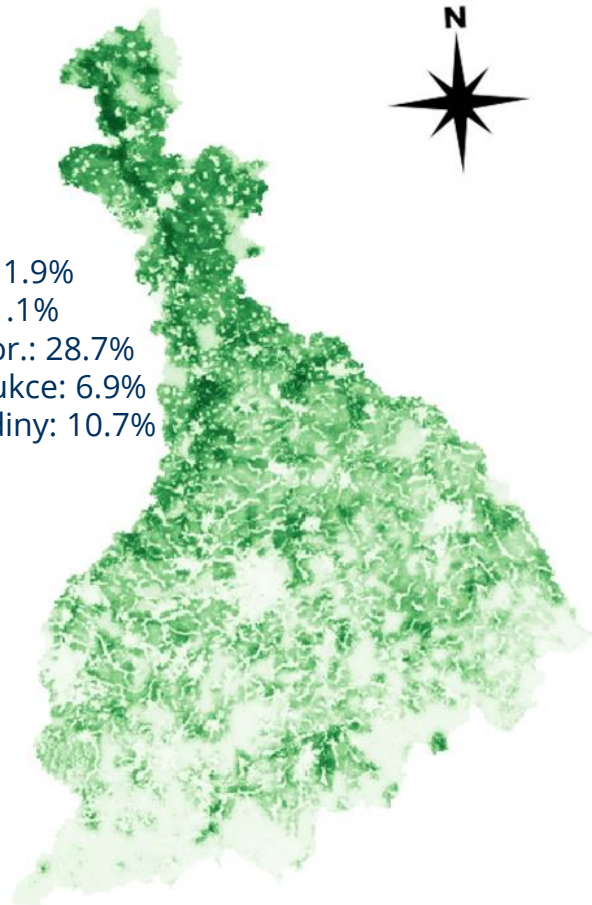

Scénáře možné implementace agro-envi přístupů

Current scenario (CURR)

Biopásy: 1.9%
Ladem: 1.1%
Oš. tr. por.: 28.7%
Bioprodukce: 6.9%
Meziplodiny: 10.7%

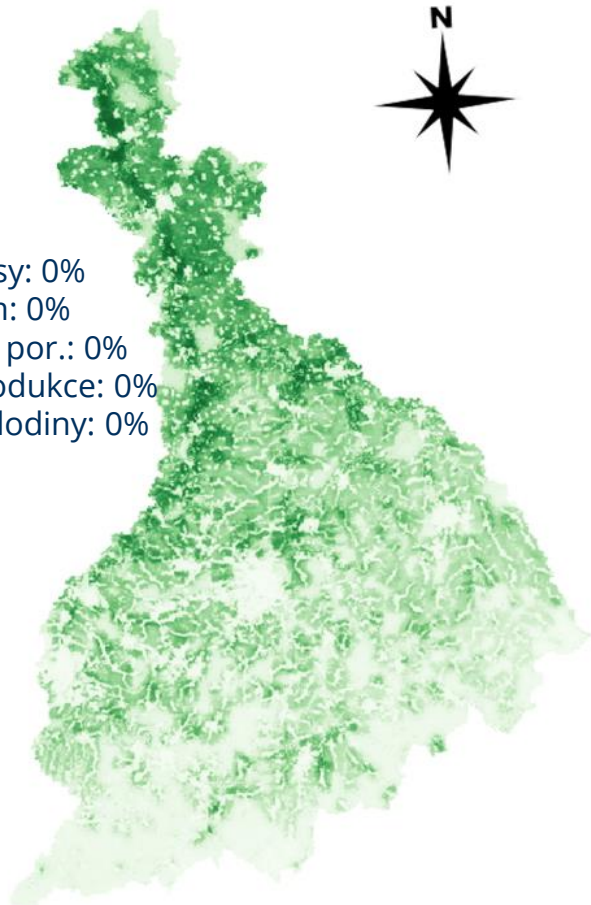

40 km

No AEM scenario (NOAE)

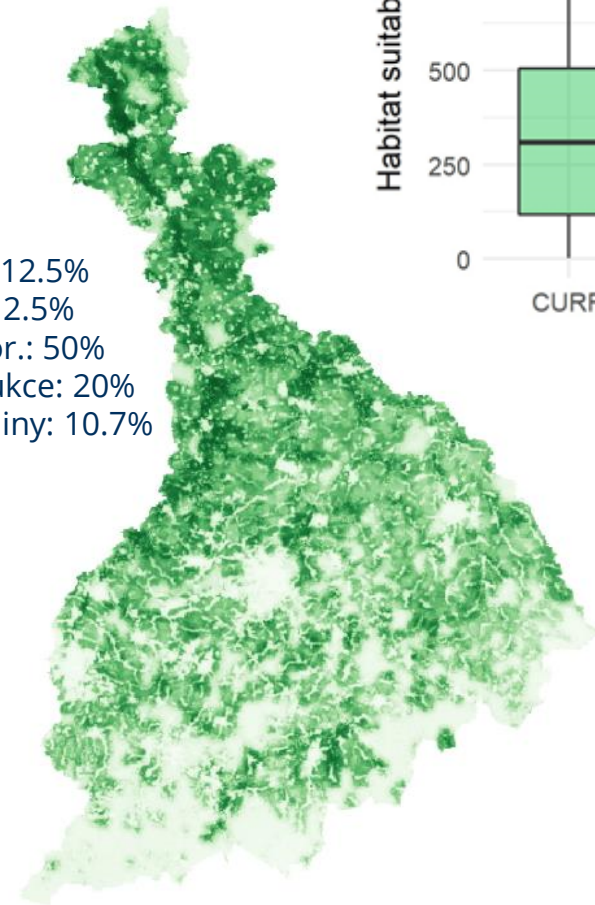
Biopásy: 0%
Ladem: 0%
Oš. tr. por.: 0%
Bioprodukce: 0%
Meziplodiny: 0%

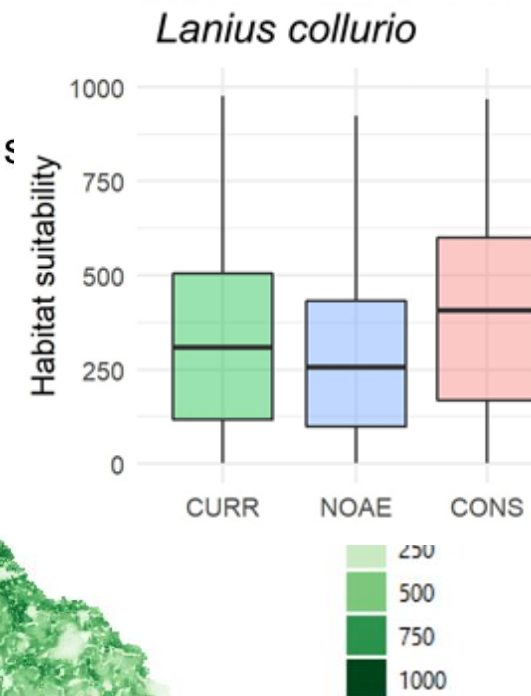
40 km

Conservation-oriented scenario (CONS)

Biopásy: 12.5%
Ladem: 12.5%
Oš. tr. por.: 50%
Bioprodukce: 20%
Meziplodiny: 10.7%

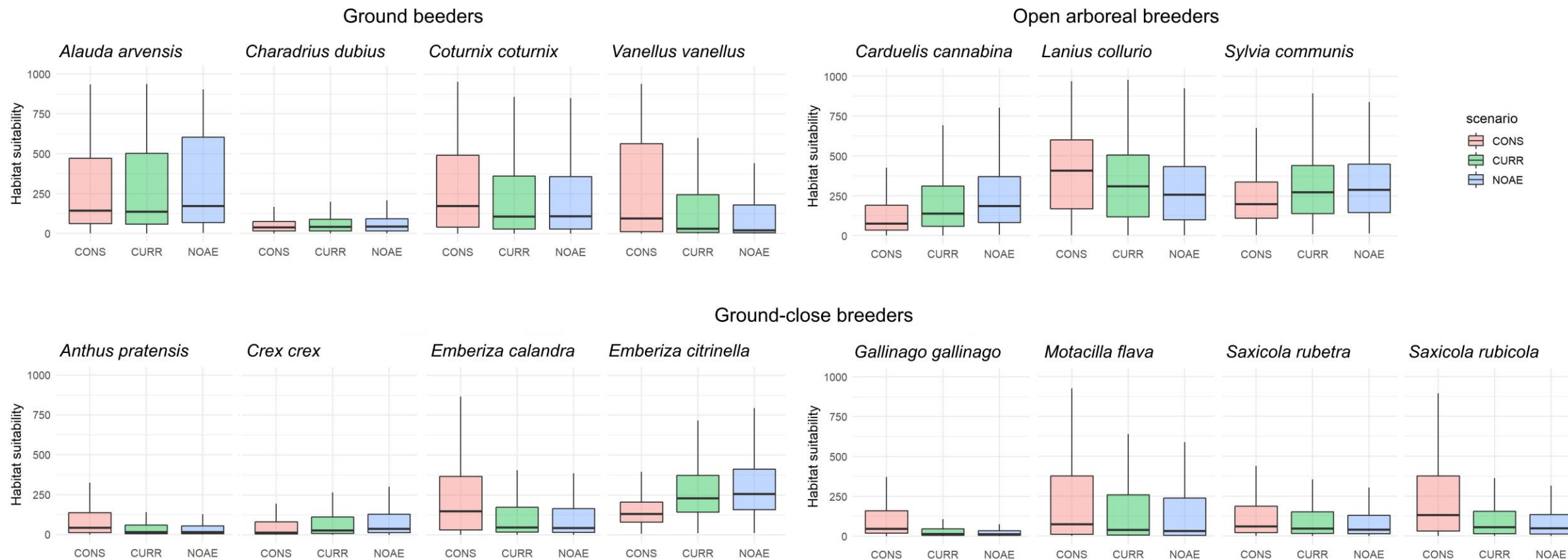

40 km

ťuhýk obecný
(*Lanius collurio*)

Dopad scénářů AEP na kvalitu stanovišť polních ptáků

- Větší plocha AEP (scénář CONS) zvýšila kvalitu stanovišť pro 9 druhů, ale snížila pro 6 druhů
- Scénář simulující kompletní odstranění AEP se signifikantně nelišil od současného stavu

Závěr a implikace pro management

- AEP měly pozitivní, ale jen slabý efekt na kvalitu stanovišť polních ptáků
- Vliv AEP se různil pro různé druhy a měřítka → potřeba **implementovat různorodá opatření v zemědělské krajině**, která zajistí diverzifikovaný mix úkrytových stanovišť a potravních zdrojů
- Specifická opatření pro jednotlivé druhy a lepší prostorové zacílení může zlepšit jejich účinnost
- Potřeba zvýšit využívání AEP ze strany zemědělců, kolaborativní agro-envi schémata, opatření zaměřená na výsledek, regionálně zaměřená schémata apod.

Palacký University
Olomouc

Děkuji za pozornost

TOMÁŠ VÁCLAVÍK

Univerzita Palackého Olomouc

Přírodovědecká fakulta | Katedra ekologie a ŽP

Šlechtitelů 27 | 78371 Olomouc

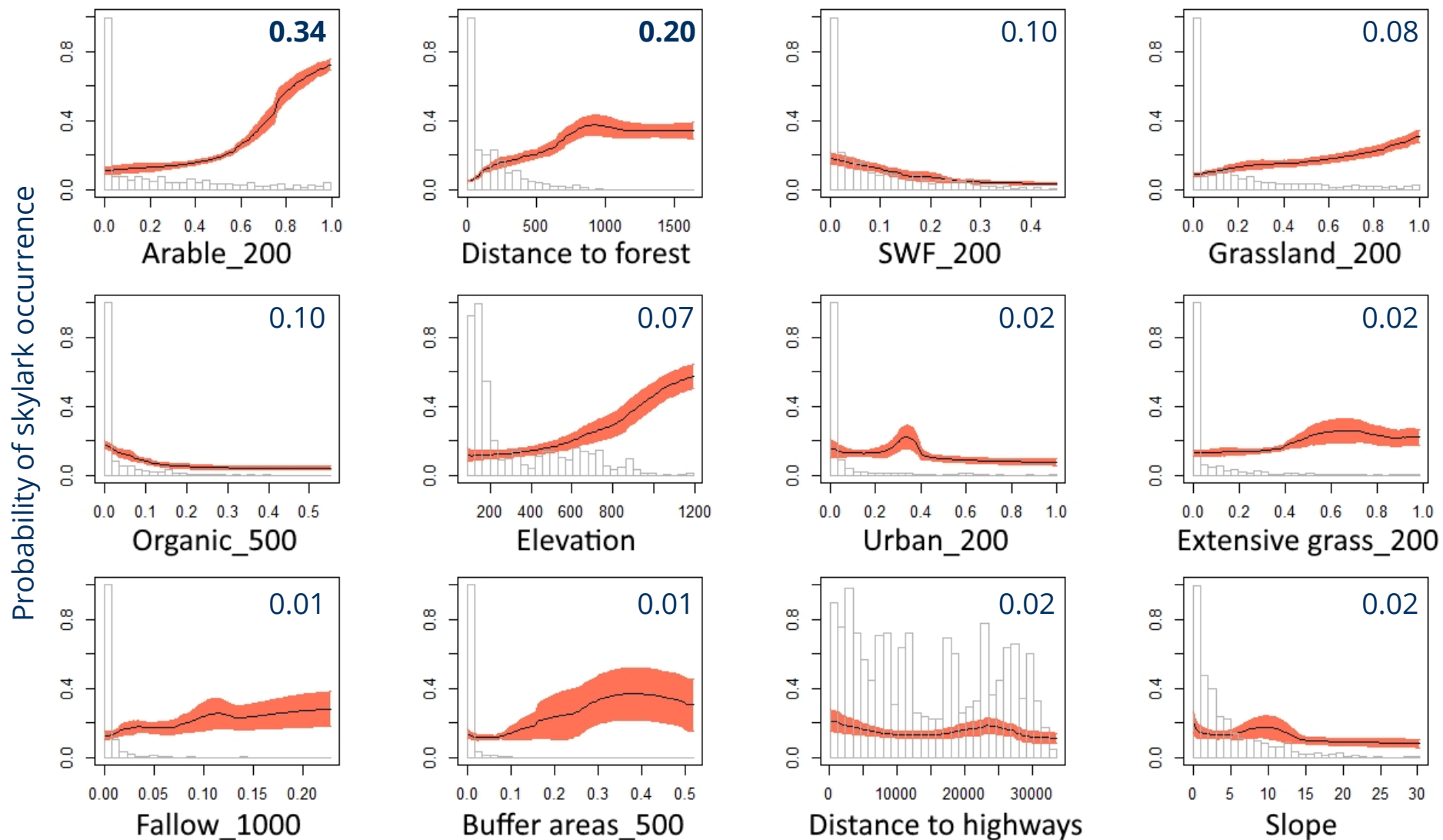
tomas.vaclavik@upol.cz | +420 585 634 555

<http://tomasvaclavik.wordpress.com>

Výsledky: důležitost proměnných a jejich efekt

Skřivan polní
(*Alauda arvensis*)

AUC = 0.89 ± 0.02